

Aika: ke 21.8.2019 klo 12-15

Paikka: nh. Väinämöinen, OKM (Meritullinkatu 10)

Kutsutut:

- Opetusneuvos Jukka Haapamäki (puheenjohtaja), opetus- ja kulttuuriministeriö
- Opetusneuvos Matti Kajaste, opetus- ja kulttuuriministeriö ESTE
- Tutkimuksen kehittämispäällikkö, Timo Taskinen, Jyväskylän yliopisto
- Tutkimuspäällikkö Seliina Päällysaho, Seinäjoen ammattikorkeakoulu (klo 14 asti)
- Kehittämispäällikkö Minna Liikala, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
- Ylilääkäri Ari Lindqvist, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ESTE
- Tutkimuksen tietoasiantuntija Yrjö Lappalainen, Tampereen teknillinen yliopisto
- Palvelupäällikkö Anne Sunikka, Aalto-yliopisto
- Johtaja Marja Kylämä, Suomen Akatemia
- Ennakointipäällikkö Soile Ollila, Innovaatorahoituskeskus Business Finland ESTE
- Tiedejohtaja Kalle Korhonen, Koneen Säätiö ESTE
- Tietojärjestelmäasiantuntija Jyrki Ilva, Kansalliskirjasto
- Suunnittelupäällikkö Janne Pölönen, Tieteellisten seurain valtuuskunta
- Kehittämispäällikkö Ari Leppälahti, Tilastokeskus ESTE Yliaktuaari Mervi Härkönen, Tilastokeskus ESTE
- Kehityspäällikkö Hanna-Mari Puuska (sihteeri), CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Vierailijat

- Korkeakouluharjoittelija Neea Palojärvi, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Projektipäällikkö Tiina Strengell, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus

Asialista

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksen hyväksyminen
 - Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.02. Hyväksyttiin työjärjestys.
2. Edellisen kokouksen pöytäkirja [Liite 1](#)
 - Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.
3. Tilannekatsaus (Strengell) [Liite 2](#)
 - Kommentoitiin, että nykyiseen infrapankkiin (<https://infrat.avointiede.fi>) voisi laittaa ilmoituksen, että tietoja ei toistaiseksi päivitetä.
 - Erillislakiasiaa saatu eteenpäin. Hallitus on kerännyt edistettäviä lakihankkeita ja tiede- ja kulttuuriministeri on hyväksynyt erityislain tutkimustietovarannosta valmisteltavien lakien listalle. Lain tavoitteena on valmistua keväällä 2020, mutta täytäntöönpano todennäköisesti vuonna 2021.

4. Portaalin toiminnallisuudet (Strengell) [Liite 3](#)

- OKM ja Suomen Akatemia ovat keskustelleet Tieteen tila -raporttien liittämistä tutkimustietovarannon yhteyteen.
- Keskusteltiin siitä, miten julkaisujen tekijöiden affiliaatiot portaalissa näytetään
 - Organisaatorakenteet hierarkkisia, onko tarkoitus tuoda alin taso näkyviin? Eri organisaatioissa erilaiset rakenteet.
 - Yksiköt haluavat oman yksikkönsä tiedot näkyviin.
- Kysyttiin, tulevatko mukaan kaikki julkaisutyypit? Ainakin A-E. F-julkaisuja on raportoitu metatietoina vasta vähän, joten niitä pohditaan myöhemmin.
- Kysyttiin, korvaako tutkimustietovaranto jatkossa Juulin? Asiasta keskustellaan, mutta ei ole päätetty. Päätös riippuu mm. siitä, vastaako tutkimustietovaranto kaikkiin Juulin nykyisin täytettäviin tarpeisiin.
- Millainen tekninen ratkaisu portaalin taustalla on? Portaali ei ole ”pakettiratkaisu”, vaan CSC:llä yhteistyössä alihankkijan kanssa rakennettu (MS SQL -kanta, Elastic Search, Angular).
- Tieteenalat määritellään Tilastokeskuksen luokituksen mukaan. Toivottiin orgaanisempaa luokittelua tieteenalan ja teema-alueen lisäksi.
 - Ajatuksena on toteuttaa analytiikkaa haun tueksi, jolloin mahdollistettaisiin esim. hakusanalla hakeminen ja liittäminen aiheisiin, joihin se mahdollisesti liittyy. Tähän liittyen mm. Annifin hyödyntämisestä on keskusteltu. Abstraktit eivät toistaiseksi tule julkaisujen metatietojen mukana tutkimustietovarantoon, joten se vaikuttaa siihen, mitä on mahdollista toteuttaa.
- Rahoituspäätösnumeroa toivottiin näkyviin
- Kysyttiin, mikä on yhteyshenkilö hanketiedoissa. Hankkeessa yleensä ”vastuullinen johtaja”, ja se tulisi erottaa yhteyshenkilöstä
- Ovatko tutkimusaineistotiedot tulossa Metaxista myös VIRTaan? Useimmilla organisaatioilla ei ole tietoja vielä lainkaan METAXissa. Mikä reitti tulee olemaan jatkossa, eli voiko aineistotiedot viedä VIRTaan vai täytyykö tietojen toimitusta varten rakentaa putki METAXiin? AMK:lla on myös aineistotietoja ja ne olisi mahdollista tuoda METAXiin, mutta ne eivät vielä ole siinä kunnossa, että kannattaisi näyttää julkisesti.
 - Todettiin, että nyt aineistotietojen tuontia ei ole ajateltu toteutettavan VIRTaan.
 - Ajatuksena on se, että aineistot voidaan haravoida METAXiin, josta ne siirretään tutkimustietovarantoon. METAX –puolen kehitys etenee itsenäisemmin, kun taas muut osiot ovat tiiviimmin yhteydessä tutkimustietovarantoon.
- Keskusteltiin portaalin julkaisusta
 - Toivomus oli, että julkaisu tehtäisiin vasta sen jälkeen, kun ollaan varmoja siitä, että portaali toimii myös teknisesti eikä karkota käyttäjiä.
- Suomen Akatemian hankkeet ovat merkittävä osa portaalia, joten niiden toimitusta olisi hyvä odottaa ennen kuin portaali julkaistaan.
- Todettiin, että myös Tieteen tila –tiedot olisi hyvä olla mukana ensimmäisessä julkaistavassa versiossa.

- CSC ottaa mielellään myös ohjausryhmän jäseniä mukaan kehittämiseen, joten mikäli on kiinnostusta osallistua esim. portaalin käyttäjätesteihin, voi olla yhteydessä (tutkimustietovaranto@csc.fi tai tiina.strengell@csc.fi).

Kommentteja portaalista

Etusivu

- *Tutkimusvälineet –termiä voisi miettiä uudestaan*
- *Mikä on tutkijan ja asiantuntijan ero?*
- *Tutkijoiden tiedot ovat nyt isossa roolissa. Onko tarpeen?*
- *Infoa ei vielä tutkijoista ym, joten jäi miettimään mitä tietoja näistä löytyisi. Ehdotettiin, että tutkijat liittyisivät johonkin julkaisuun tai hankkeeseen. Tutkijoista voisi löytyä myös Orcid.*
- *Tuleeko laajennettua hakua? Hakuoperaattori käyttöön?*
- *Eri osa-alueiden otsikointia voisi selkeyttää*
- *Tutkijoiden tietojen tuonti kiinnittää huomion etusivulla. ”Tuo tietosi” turhan luotaantyöntävä. Käytännössä kuitenkin kyseessä vain klikkaus, jolla antaa suostumuksen.*
 - o *Voitaisiin myös tarjota mahdollisuuksia käyttää tietoja*
 - o *Riittäisikö, jos olisi vain alhaalla linkkinä (kuten on jo). Siinä myös parempi sanamuoto*
- *Oikopolut voisi kuvata enemmän mitä täällä voi tehdä*
- *Oikopolut – osa hakuja, osa tutkimustoiminnan kehitystä – voisi erotella selkeämmin haut ja muut sisällöt*
- *Voisiko olla kohta ”Ajankohtaista tutkimustietovarannon portaalista” oikopoluissa?*
- *Miten asiantuntijuus päätellään? Voiko olla monen alan asiantuntija? (Kuvataan ORCIDiin. Vaatii aina tutkijoilta jonkin toimenpiteen.)*
- *Voiko tutkija antaa CRISeissä suostumuksen vai tarvitseeko antaa täällä erikseen? (todennäköisesti täällä erikseen)*
- *Käyttäjä selailee tutkijoiden tietoja tai menee erikseen asiantuntija –kohtaan? Eri termit hämmentävät.*
- *Olisi hyvä tuoda näkyviin se, että tutkija voi olla myös TKI –henkilö AMK:lta*
- *Tarkastele tutkimustoiminnan kehitystä, mitä käytännössä tarkoittaa? Esim. Suomen tieteen tila.*
 - o *Onko Tutkimuspolitiikka –osiossa muuta sisältöä kuin tieteen tila?*
- *Yhteistyöverkostojen visualisointi – olisi mielenkiintoinen. Esim. maailman kartta, jossa näkyisi organisaatiot ja niiden yhteydessä linkitykset niiden välillä*
 - o *Mietittävä, antaako Vipunen täydellisemmän kuvan?*

Muut sivut

- *Mobiilissa: Uutiset, Asiantuntijadata – ei tutkijatietoja, mikä on hyvä*
- *Hakutulokset / Julkaisut- Olisiko vuoden sijaan olennaisempi tieto organisaatio (nimi, tekijä, julkaisukanava)? Toivottiin vaihtoehtoa valita viimeinen kenttä. Todettiin tosin, että monimutkaistaa toteutusta huomattavasti.*
- *Yhteyshenkilöksi ”Vastuullinen johtaja” – nimi*

- *Ei yhdistellä tietoja näiden osalta (esim. Orcidiin), joten käyttäjä voi löytää yhteystiedot, jos etsii itse.*
- *Tekijätiedot – jos tekijöitä on paljon? Mietittävä miten näytetään.*
- *Onko teknologisella ratkaisulla mahdollisuutta toteuttaa hierarkkiset suodattimet?*
- *Mistä liitetyt osiot haetaan Organisaatiot –näytöllä?*
- *Organisaatiot – tekijät puuttuu – Juulissa ollut kysytty tieto*
- *Rajauskriteeriksi ”julkaisukanava”*

5. Tutkija- ja meriittitietojen siirtäminen ja suostumuksenhallinta (Puuska) [Liite 4](#)

- Tutkijoiden omat tiedot (ORCID, CRIS)
 - Aallolta saatu jo pilottidataa, jonka pohjalta on verrattu mitä tietokenttiä tutkijoista löytyy CRISstä ja ORCIDista.
 - Tutkimustietovarannossa (suostumuksenhallintapalvelussa) tutkija voisi antaa luvan tietojen julkaisuun.
 - Onko muita tietoja, joita annettaisiin tutkijan syöttää ja julkaista?
- Meriitit ja aktiviteettitiedot
 - Mietitty VIRTAn tietomallin määrittämistä näiden osalta. Alustavaa tietomallia hahmoteltu ja näitä käydään läpi KOTA-seminaarin yhteydessä.
 - Vielä avoin kysymys on, tarvitaanko aktiviteettitietojen osalta tutkijan suostumusta
- Suostumuksenhallinnan toteutus 2020
 - Käytännössä nyt on mietittävä, mitä tietoja näytetään ja missä muodossa tiedot tuotaisiin.
 - Tuodaanko myös julkaisutietoja ORCIDin kautta? Voi olla, että monimutkaistaa toteutusta liikaa.
 - ORCIDissa julkaisujen luokittelut ovat ongelmallisia, mm. konferenssijulkaisut ovat määriteltäviä artikkeleiksi. VIRRAssa tiedon laatu on parempaa.
 - Keskusteltiin siitä, mitä julkaisuja portaalissa näytettäisiin.
 - Näytettäisiinkö portaalissa VIRTAn tuodut julkaisut ja sen lisäksi myös muita julkaisuja, esimerkiksi vanhoja ulkomailta julkaistuja?
 - Vanhojen julkaisujen tuonti on osoittautunut aiemmin vaikeaksi, mutta esim. Akatemian haussa voidaan haluta valita myös vanhoja julkaisuja.
 - Pitäisi olla käyttäjälle ymmärrettävää, mitä näytetään.
 - Tiedonkeruun ulkopuoliset julkaisutkin olisi hyvä siirtää VIRTAn kotiorganisaation kautta.
 - Ehdotettiin, että siirrettäisiin myös ulkomaisissa organisaatioissa tuotetut julkaisut, mutta merkattaisiin ne erikseen (esim. ”not-published Aalto –yliopisto”) – näiden VIRTAn siirtämisen suunnittelu on meneillään.
 - JY:ssa ollaan siirtämässä Converikseen meriittitietoja. Määritellään myös sitä, mitä meritoituminen tarkoittaa.
 - TSV:llä käynnissä ”Kansallisen portfolio-palvelun” kehittäminen osana tutkijan vastuullisen arvioinnin suosituksen toimenpideohjelman

toteuttamista, ja sen osana kehitetään TENKin ansioluettelo- ja portfoliomallia.

- 2020 vuoden aikana tehdään selvitystyö siitä, mitä kansainvälisiä malleja on käytössä.
 - Selvitystyön tulokset kannattaa ottaa huomioon myös tutkimustietovarannon tutkijatietoja mietittäessä.
 - Tärkeä miettiä myös siitä näkökulmasta, että tällä hetkellä yliopistolta siirryttäessä AMK:hon, ei ole käytännössä pääsyä takaisin yliopistolle. Saadaanko jatkossa toteutettua siirtymät sujuvammin?
- **Päätösehdotus hyväksyttiin: Käynnistetään Tutkijan tiedot –työryhmä.**
 - Työryhmän puheenjohtajaksi Jukka Haapamäki (OKM).

6. Tutkimusorganisaatioiden määrittäminen tutkimustietovarannossa (Puuska) [Liite 5](#)

- Esiteltiin organisaatiotietoihin liittyviä käyttötapauksia.
- Aiemmin Research.fi sisälsi tämän tyyppistä tietoa.
- Nykyisen ajatuksen mukaan TTV:ssa on ne organisaatiot, jotka siirtävät tietojaan tutkimustietovarantoon. Rahoituksen saajana on myös muita organisaatioita, esim. yrityksiä.
- Portaalin yhteydessä esiteltiin ehdotus TTV:ssa näytettävistä tiedoista.
 - Mistä tieto haetaan?
 - Haetaanko tiedot Vipusesta automaattisesti esim. viimeisen vuoden ajalta?
 - Mitä organisaatioita näytetään? Näytetäänkö kaikki rahoituksen saajat (esim. ulkomaiset)?
 - Mitä tietoja näytetään? Näytetäänkö kaikista samat tiedot?
 - Miten tietoja päivitetään?
 - Näytetäänkö tietoja myös tutkimusrahoittajista ja säätiöistä?
- Ajantasaisin tieto saadaan tutkimustietojärjestelmästä
 - Koulut ja laitokset saattavat muuttua, mikäli kerätään tiedot alaorganisaatioista.
 - OKM:n tiedonkeruusta korkeakoulut ja oppilaitoskoodit.
 - Onko listauksessa muita tietoja kuin yksikkökoodi? Ainoastaan yksikkökoodi.
 - Organisaatioiden tiedot ovat suhteellisen muuttumattomia, mutta alayksiköiden tiedot muuttuvat jatkuvasti. Näytetäänkö vain yläorganisaatioiden tiedot?
- Hankalimpia tilanteita ovat yhdistymiset ja eriytyminen useaksi laitokseksi.
 - Kansalliskirjaston Asteri-hanke kartoittaa organisaatioiden historiatietoja.
 - Esimerkkeinä Tampereen korkeakoulujen yhdistyminen ja laitosten lakkauttaminen Helsingin yliopistossa. Tällä hetkellä Helsingin yliopistossa on laitosten sijaan vain erillisiä maisteriohjelmiä.
 - Voi olla käyttäjälle hämmentävää, jos tutkimustietovarannosta ei löydy omaa laitosta. ”Taken over by” –kohta löytyy, mutta tämän käyttö ei ole aina selkeää.
 - Oltiin sitä mieltä, että historialliset organisaatiot olisi hyvä näkyä siihen asti kuin ne ovat olleen olemassa.

- Myös haku historiallisilla nimillä olisi hyvä mahdollistaa.
- Tavoitteena se, että organisaatiolistaus olisi saatavilla tilastovuosittain. Tämän osalta ei ole välttämättä tarvetta katsoa historiatietoja.
- Miten tutkimusorganisaatiot (muut kuin tiedontuottajat) näytetään?
 - Y-tunnus –tasolla yhdistely on hankalaa, jos esim. kaksi pientä tutkimuslaitosta menee yhteen. Näiden perustietojenkin haku on hankalaa.
 - Keskusteltiin siitä, miten yritys näytettäisiin. Yritys voi olla rahoituksen saajana hankkeen tiedoissa, mutta ei toteuteta linkkiä organisaation tarkempiin tietoihin.
 - Todettiin kuitenkin, että Business Finlandin kommentit olisi hyvä kuulla ennen lopullista päätöstä.
 - Otettava huomioon myös se, että EU–hankkeissa on paljon yrityksiä rahoituksen saajana.
- Todettiin, että rahoittajat kannattaa ottaa organisaatioiksi. Listataan portaaliin ne, joiden rahoitustiedot tuodaan tutkimustietovarantoon.

Päätös: Organisaatioista portaalissa näytetään tarkemmin ne organisaatiot ja rahoittajat, jotka tuottavat tietoja TTV:hen. Toistaiseksi muut kumppanit (esim. ulkomaiset ja yritykset rahoituspäätöksissä) näkyvät metatiedoissa, mutta eivät varsinaisesti omina sivuinaan, eikä niiden julkaisuja, hankkeita jne. voi listata. Kerätään ehdotetut organisaatiokohtaiset tiedot tässä vaiheessa organisaatioiden sivuilta. Fuusiot (esim. TaU) näytetään yhtenä organisaationa eli yhdistetään vanhojen organisaatioiden tiedot (esim TaY ja TTY).

7. EU-hanketietojen keruu hanketietovarantoon (Puuska) [Liite 6](#)

- EU-hanketiedot ovat saatavilla EU:n avoimen datan portaalista, CORDIS-rajapinnasta. Tiedot eivät kuitenkaan suoraan siirrettävissä, vaan täytyy tehdä rajauksia.
- Portaalissa voitaisiin näyttää suomalaisille organisaatioille annettu rahoitus.
- Mietittävä vielä karkeustaso, millä rahoitus näytetään.
- Mietittävä myös, mitkä organisaatiot otetaan mukaan. Otetaanko ainoastaan julkiset vai myös yksityiset organisaatio?
- On otettava huomioon myös seuraavat asiat:
 - High Education –puolella huomattu muutamia virheitä
 - On myös hankkeita, joissa on mukana sekä julkisia organisaatioita että yksityisiä yrityksiä
 - Kaikille osallistujille ei myönnetä rahaa.
 - Jätetäänkö kokonaan yksityinen sektori pois? Voitaisiin näyttää siten, että näytetään tietty summa, joka yrityksille on myönnetty.
 - Jätetäänkö ne pois, joissa vain yritys saajana?
- Kuinka rahoitus esitetään?
 - Esim. kokonaisrahoitus ja erittely organisaatioittain? Miten ulkomaiset?
 - Näytetäänkö koordinaattoritieto?
- Tuodaanko vastuullisen tutkijan nimi TTV:oon? Jos nimi ei ole suomalainen?
- Kysyttiin, mistä raportoidut julkaisut tulevat. Tämä on vähän epäselvää. Ilmeisesti tulevat OpenAiresta, mutta mahdollisesti myös muualta. Kerrottiin myös, että on olemassa oma portaali, josta voi käydä korjaamassa julkaisuja.

- VIRRAsta löytyvien julkaisujen osalta on tehty mäppäystä julkaisusta DOI –tunnusten perusteella.
 - Joitain osia (esim. konferenssijulkaisuja) voi olla vähemmän VIRRAssa tai niitä ei ole mäpätty.
- Ehdotettiin, että portaalissa voisi olla linkki tarkempiin tietoihin - CORDIS –portaaliin tai loppuraportteihin.
- Tieteenaloja, teema-aloja tai avainsanoja ei ole saatavilla suoraan rajapinnasta, ne pitäisi päätellä.
- Ehdotus tietomallin suhteen: EU –spesifisille tiedoille luotaisin oma taulu.

Kommentteja:

- Olisi tärkeä tuoda myös EU –tietoja esiin tutkimustietovarantoon. Voitaisiin keskustella Business Finlandin henkilöiden kanssa. Heillä on mahdollisesti tilastoja aiheesta.
- Koordinaattoritieto voisi olla tärkeä, yritysosapuolet ei ole ehkä niin kiinnostava tieto.
 - CRM:ssä voisi toisaalta olla kiinnostusta saada tietoon myös osapuolet.
- Yritysten tietoja voitaisiin esitellä senkin vuoksi, että saataisiin yrityssektori mukaan tutkimustietovarantoon.
- Mahdollinen rajaus voisi olla se, että näytetään ne, joissa on suomalainen organisaatio jossain roolissa.

Päätös: Edistetään EU-hankkeiden tietojen siirtämistä tutkimustietovarantoon. Tässä vaiheessa kootaan tiedot hankkeista, joissa vähintään 1 suomalainen organisaatio. Siirretään tietovarantoon tiedot myös kaikista partnereista (organisaatio, myöntösumma, PI). Päätetään myöhemmin, näytetäänkö kaikki partnereiden tiedot myös portaalissa.

8. Tutkimustietovarannon hallintamallin luonnos (Puuska) [Liite 7](#)

- Hallintamalli on dokumentti, jossa esitellään muun muassa toimijoiden roolit, muutostenhallintaprosessi, vastuut kustannuksista, tietojen ylläpidosta vastaavat, yhteen toimivuuden määritykset (mm. tietomallit, koodistojen käyttö) ja tietojen julkisuus.
- Hallintamalli on luonnosvaiheessa eli tietoja päivitetään vielä.

9. Muut asiat

- Nimikilpailu avataan huomenna Tutkimuspalvelupäivillä. OKM twiittaa nimikilpailusta huomenna. Tietoa toivotaan levitetävän organisaatioille.

10. Seuraava kokous 9.10.2019

11. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen 14.48